

VENDOSI:

1. Në vendimin nr. 553, datë 12.8.2004 të Këshillit të Ministrave, të ndryshuar, shkronja “a”, e pikës 9, ndryshohet, si më poshtë vijon:

“a) Leja e koncesionit negociohet dhe përgatitet nga një grup pune me përfaqësues të Ministrisë së Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës, Ministrisë së Financave, Ministrisë së Punëve Publike dhe Transportit, Ministrisë së Turizmit, Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, Ministrisë së Drejtësisë dhe Ministrisë së Mjedisit, Pyjeve dhe Administrimit të Ujërave dhe me subjektin kërkues ose përfaqësuesin ligjor të tij.”.

2. Ngarkohen Ministria e Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës, Ministria e Punëve Publike dhe Transportit, Ministria e Turizmit, Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, Ministria e Financave, Ministria e Mjedisit, Pyjeve dhe Administrimit të Ujërave dhe Ministria e Drejtësisë për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Sali Berisha

VENDIM
Nr. 221, datë 28.3.2012

PËR MIRATIMIN E RREGULLAVE TEKNIKE “PËR ETIKETIMIN E PRODUKTEVE TË QELQIT KRISTAL”¹

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të nenit 5 të ligjit nr. 10 489, datë 15.12.2011 “Për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore”, me propozimin e Ministrit të Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

Miratimin e rregullave teknike “Për etiketimin e produkteve të qelqit kristal”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe i shtrin efektet nga data 1 janar 2013.

KRYEMINISTRI
Sali Berisha

¹ Ky projektvendim përfron Direktivën Europiane nr. 69/493/EEC “Për produktet e qelqit Kristal”.

RREGULL TEKNIK PËR ETIKETIMIN E PRODUKTEVE TË QELQIT KRISTAL

1. Ky rregull teknik zbatohet për produktet që mbulohen nga kreu nr. 70.13 i Nomenclaturës së Kombinar të Mallrave.

2. Operatorët ekonomikë sipas rolit dhe përgjegjësisë së tyre sigurojnë që përbërja, karakteristikat e prodhimit dhe etiketimit të produkteve të referuara në pikën 1, si dhe të gjitha format e publicitetit/reklamimit për këto produkte, janë në përputhje me kërkesat e përcaktuara në këtë rregull teknik.

3. Struktura përgjegjëse e mbikëqyrjes së tregut merr masat e parashikuara në legjislacionin për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore, për të ndaluar përdorimin e përshkrimeve të dhënë në kolonën (b) të tabelës së dhënë në shtojcën 1 të këtij rregulli teknik, me qëllim tregtimin e produkteve të cilat nuk kanë karakteristikat përkatëse të përcaktuara në kolonat (d) deri (g) të tabelës së dhënë në shtojcën 1 të këtij rregulli teknik.

4. Në qoftë se produkti i mbuluar nga këto rregulla teknike mban një nga përshkrimet e renditura në kolonën (b) të tabelës së dhënë në shtojcën 1 të rregullave teknike, ai mund të mbajë gjithashtu simbolin identifikues përkatës të dhënë dhe përshkruar në kolonat (h) dhe (i) të tabelës së dhënë në shtojcën 1 të këtij rregulli teknik.

5. Kur një markë tregtare, emri i sipërmarrjes ose çdo mbishkrim tjetër përmban, si pjesë kryesore, si mbiemër ose burim, një nga përshkrimet e dhëna në kolonat (b) dhe (c) të tabelës së dhënë në shtojcën 1 të këtij rregulli teknik, ose një përshkrim që shkakton konfuzion, prodhuesi, përfaqësuesi i tij i autorizuar apo importuesi sigurojnë që marka tregtare, emri ose mbishkrimi shoqërohet menjëherë nga shënimet me germa të dukshme, të mëposhtme:

a) Përshkrimi i produktit, kur ky produkt ka karakteristikat e përcaktuara në kolonat (d) deri (g) të tabelës së dhënë në shtojcën 1 të këtij rregulli;

b) Një deklaratë të natyrës së saktë të produktit, kur ky produkt nuk ka karakteristikat e përcaktuara në kolonat (d) deri (g) të tabelës së dhënë në shtojcën 1 të këtij rregulli.

6. Emrat e kategorive të qelqit dhe simbolet identifikuese të dhëna në tabelë në shtojcën 1 të këtij rregulli teknik, jepen në një etiketë të vetme.

7. Metodat e përcaktuara në shtojcën 2 të këtij rregulli teknik, janë të vetmet metoda, që përdoren nga struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut për të verifikuar se produktet që mbajnë përshkrimet dhe simbolet identifikuese kanë karakteristikat përkatëse të përcaktuara në kolonat (d) deri (g) të tabelës së dhënë në shtojcën 1 të këtij rregulli.

Shtojca 1

Tabela e kategorive të qelqit

Nr.	Përshkrimi i kategorisë (kategoria dhe emri)		Karakteristikat (vetitë fizike dhe kimike)				Etiketa	
		Te dhëna shpjeguese	Oksidet e metaleve (%)	Densiteti (g.cm ⁻³)	Treguesi i thyerjes	Fortësia	Simboli	Shënim
a	b	c	d	e	f	g	h	i
1.	Qelqi kristal me përmbajtje të lartë të plumbit Pb 30%	Përshkrimi mund të jetë lehtësisht/i lirë i përdorshëm cilido qoftë vendi i origjinës apo vendi destination. Përqindja e dhënë i referohet përmbajtjes së oksidit të plumbit (II) PbO	PbO ≥ 30 %	≥ 3.00	x			Rreth me ngjyrë të verdhë flori Diametër ≥ 1 cm
2.	Qelq kristal me përmbajtje plumbi Pb 24 %		PbO ≥ 24%	≥ 2.90	x			
3.	Qelqi kristal "kristalinë"	Janë përdorur vetëm përshkrimet në gjuhën ose gjuhët e vendit në të cilën tregtohen mallrat.	Më vete ose së bashku ZnO, BaO PbO, K ₂ O ≥10%	≥ 2,45	nD ≥1,520			Katror me ngjyrë gri argjendi Brinjë ≥ 1 cm
4.	Qelqi kristal		Më vete ose së bashku BaO, PbO, K ₂ O ≥10%	≥ 2,40		Vickers - 550 ± 20		

X nD ≥1,545 si një kriter për një përcaktim shtesë jo të dëmshëm të produkteve (në kohën e importimit)

SHTOJCA 2
METODAT
PËR PËRCAKTIMIN E VETIVE KIMIKE DHE FIZIKE TË KATEGORIVE TË QELQIT
KRISTAL

1. Analizat kimike

1.1 BaO dhe PbO

1.1.1 Përcaktimi i kombinimit BaO + PbO

Peshohet rreth 0.5 gram qelq i pluhurzuar me saktësi deri në 0.0001 gram, dhe vendoset në një enë platini. Njomet me ujë dhe shtohet 10 mililitra acid sulfurik 15 % dhe 10 mililitra acid fluorhidrik. Nxehet në një banjë rëre derisa të lëshojë avuj me ngjyrë të bardhë.

Lihet të ftohet dhe trajtohet përsëri me 10 mililitra acid fluorhidrik. Nxehet derisa të rishfaqen përsëri avuj të bardhë. Lihet të ftohet përsëri dhe faqet e enës shpëlahen me ujë. Nxehet derisa të rishfaqen përsëri avuj të bardhë. Lihet të ftohet, me kujdes shtohet 10 mililitra ujë, më pas kalohet në një beker me vëllim 400 ml. Shpëlahet ena disa herë me tretësirë acid sulfurik 10 % dhe hollohet deri në 100 ml me të njëjtën tretësirë. Vlohet për 2 deri në 3 minuta. Lihet të qëndrojë në qetësi gjithë natën.

Kalohet nëpër një pot filtrimi me porozitet 4, fillimisht lahet e gjitha me tretësirë të acidit sulfurik 10 %, pastaj 2 ose 3 herë me alkool etilik. Thahet në furrë për një orë në temperaturën 150 °C. Peshohet BaSO₄ + PbSO₄.

1.1.2 Përcaktimi i oksidit të bariumit BaO

Peshohet rreth 0.5 gram qelq i pluhurzuar me saktësi deri në 0.0001 gram, dhe vendoset në një enë platini. Njomet me ujë dhe shtohet 10 mililitra acid fluorhidrik dhe 5 mililitra acid perklorik. Nxehet në një banjo rëre deri sa të shfaqen avuj të bardhë.

Lihet të ftohet dhe shtohet një tjetër masë acidi fluorhidrik 10 mililitër. Nxehet derisa të rishfaqen avujt e bardhë. Lihet të ftohet dhe shpëlahen faqet e enës me ujë të distiluar. Nxehet përsëri dhe avullohet pothuaj deri në tharje. Fillohet përsëri me 50 mililitra tretësirë 10 % të acidit klorhidrik dhe nxehet lehtësisht për të ndihmuar tretjen. Kalohet në një beker me vëllim 400 ml dhe hollohet deri në 200 ml me ujë. Vendoset të vlejë dhe nëpër tretësirën e nxehtë kalohet një rrymë gaz sulfhidrik. Kur grimca të precipitatit të sulfurit të plumbit bien në fund të bekerit, mbyllet gazi sulfhidrik. Kalohet nëpër një letër filtri të hollë dhe lahet me ujë të ftohtë të ngopur me gaz sulfhidrik. Vlohet filtrati dhe më pas, në se është e nevojshme, reduktohet deri në 300 mililitra. Shtohet në tretësirën që zien 10 mililitra tretësirë acid sulfurik 10 %. Hiqet nga vlimi dhe lihet të qëndrojë për më pak se 4 orë. Më pas kalohet nëpër një letër filtri të hollë, lahet me ujë të ftohtë. Precipitati kalcinohet në temperaturën 1050°C dhe peshohet BaSO₄.

1.2 Përcaktimi i oksidit të zinkut ZnO

Filtratet e marra nga ndarja e BaSO₄ avullohen deri sa të reduktohen deri në vëllimin 200 mililitra. Neutralizohet me amoniak në prani të metilit të kuq dhe shtohet 20 mililitra acid sulfurik N/10. Rregullohet pH 2 (me pH metër) me shtimin e acidit sulfurik N/10 ose sodës kaustike sipas rastit, dhe nga kalimi në të ftohtë i një rryme gazi sulfhidrik precipiton sulfurit i zinkut.

Precipitati lihet të qëndrojë në qetësi për katër orë, më pas mbledhet në një letër filtri të hollë. Lahet mirë me ujë të ftohtë të ngopur me gaz sulfhidrik. Precipitati tretet mbi filtër duke derdhur nëpër të 25 mililitra tretësirë 10% acidi klorhidrik të nxehtë. Lahet filtri me ujë të vluar derisa të merret vëllimi rreth 150 mililitra. Neutralizohet me amoniak në prani të letrës së lakmuesit, e më pas shtohet 1-2 gramë tretësirë *puffer urotropinë* e ngurtë (C₆H₁₂N₄) me pH 5. Shtohen disa pika të tretësirës ujore 0.5 % të ksilenol (dimetilfenol) portokalli i sapo përgatitur dhe titullohet me tretësirë të Kompleksonit III (N/10) derisa të ndryshojë ngjyra nga rozë në të verdhë limoni.

1.3 Përcaktimi i oksidit të kaliumit K₂O nga precipitimi dhe peshimi i tetra fenilboratit të kaliumit.

Procedura. Pas dërrmimit dhe sitosjes 2 gramë qelq, trajtohen me 2 mililitra HNO_3 të përqëndruar, 15 mililitra perklorat azoti NClO_4 , 25 mililitra acid fluorhidrik në një enë platini mbi një banjo uji e më pas në një banjo rëre. Pas shfaqjes së avujve të dendur të acidit perklorik (në mënyrë të vazhdueshme derisa thahet), tretet me 20 mililitra ujë të nxehtë dhe 2-3 mililitra acid klorhidrik të përqëndruar. Hidhet në një balon të taruar me vëllim 200 mililitër dhe plotësohet vëllimi me ujë të distiluar.

Reagentët. Tretësira 6% e tetrafenilboratit të natriumit: tretet 1.5 gram reagent në 250 mililitra ujë të distiluar. Largohet turbullira e lehtë e cila mbetet nga shtimi i 1 gram hidroksid alumini. Tundet për pesë minuta dhe filtrohet, duke pasur kujdes rifiltrohen 20 mililitrat e para të marra.

Tretësira larëse për precipitatin: përgatitet pak kripë kaliumi nga precipitimi në tretësirë e rreth 0.1 gram KCl në 50 mililitra HCl N/10 (0.1 N) në të cilën hidhet tretësira e tetrafenil boratit duke e përzierë, derisa përfundon precipitimi. Filtrohet nëpër një sinter. Lahet me ujë të distiluar. Thahet në eksikator në temperaturën e dhomës. Më pas hidhet 20-30 miligram të kësaj kripe në 250 mililitra ujë të distiluar. Përzihet herë pas here. Pas tridhjetë minutave shtohet 0.5 -1 gram hidroksid alumini $\text{Al}(\text{OH})_3$. Përzihet për pak minuta. Filtrohet.

Metoda e veprimt. Merret një alikuot e acidit tretës që i korrespondon rreth 10 mg e K_2O . Hollohet me rreth 100 mililitra. Shtohet ngadalë tretësira reagent, rreth 10 ml për 5 miligram të supozuar të K_2O duke e përzierë lehtësisht. Lihet të qëndrojë maksimumi 15 minuta pastaj filtrohet nëpërmjet një pot porcelani të sintetizuar dhe taruar me porozitet 3 ose 4. Lahet me tretësirë larëse. Thahet për 30 minuta në 120°C . Konvertohet faktori 0.13143 për K_2O .

1.4 Tolerancat

Tolerancat do të jenë ± 0.1 në vlerë absolute për çdo përcaktim. Në qoftë se përcaktimet japin vlera më të vogla se kufijtë e vendosur (30, 24, ose 10 %), brenda tolerancës, merret mesatarja e të paktën tre përcaktimeve. Në se mesatarja është më e madhe ose e barabartë përkatësisht me 29.95%, 23.95%, ose 9.95%, qelqi pranohet përkatësisht në kategoritë që i korrespondojnë 30, 24, dhe 10 %.

2. Përcaktimet fizike

2.1 Densiteti (pesha specifike)

Metoda me peshoren hidrostatike me tolerancë deri në ± 0.01 . Një mostër të paktën 20 gram është peshuar në ajër dhe e peshuar e përzierë në ujë të distiluar në temperaturën 20°C .

2.2 Treguesi i thyerjes

Treguesi matet me refraktometër me tolerancë ± 0.001 .

2.3 Fortësia

Fortësia *Vickers* është njehsuar sipas standardit ASTM E 92-65 ose standardeve shqiptare të njëvlershme me të, duke përdorur një peshë 50 gramë, duke marrë mesataren e 15 përcaktimeve.